

С.С. Созанська

Львівський обласний шкірно-венерологічний диспансер

Українські лікарі-дерматовенерологи діаспори: минуле і сучасність

У галузі дерматовенерології здавна працюють представники української діаспори, яких доля закинула в найвіддаленіші куточки планети. Їхній внесок у цю галузь медицини проілюструємо біографіями трьох десятків лікарів, діяльність яких охоплює цілу історичну низку поколінь — від ХХ й до початку ХХІ сторіччя. Кожен є особистістю у своїй професійній сфері, проте окремі з цих персоналій маловідомі не лише широкому загалу, а й вузькопрофільним спеціалістам, деякі ж імена (з минулого століття) можна навіть зарахувати до категорії забутих.

Найстаршим із цієї плеяди дерматовенерологів був доктор Комлік родом із Полтавщини, який народився 1883 року, а наймолодша нині доктор Юзич 1972 року народження (США). Нашими сучасниками є 19 лікарів, з них 4 — на пенсії, а 15 — продовжують професійну діяльність; 11 дерматовенерологів старшої і найстаршої генерації померли. Якщо проаналізувати географію проживання лікарів української діаспори, то домінують країни Нового Світу: США (23), Канада (3) і Бразилія (1); розподіл серед країн Європи такий: Чехія (2) і Німеччина (1). Життєписи окремих дерматовенерологів наведено нижче в алфавітному порядку.

Варениця Мирослав — лікар-дерматолог і психіатр в м. Едмонтон (Канада). Народився 10 червня 1921 року у Львові в сім'ї Йосафата Варениці та Катерини Мацех. У 1939 році здобув середню освіту у філії Української академічної гімназії у Львові. Медичні студії розпочав теж у Львові (1939—1944), а закінчив у 1945 році в Університеті м. Гісена (Німеччина) як член Української медично-санітарної служби. Після Другої світової війни емігрував до Канади, де пройшов спеціалізацію з дерматології та психіатрії і протягом 36 років працював шкірним лікарем у центральному шпиталі провінції Альберта в Едмонто-

ні. Крім того, протягом 22 років займався приватною лікарською практикою. Член Українського лікарського товариства Північної Америки (УЛТПА) та його Едмонтонського відділу, а також кількох Канадських медичних товариств.

Велика-Грицеляк Софія — лікар-дерматолог у м. Чикаго (США). Народилася 28 жовтня 1956 року в Чикаго в сім'ї інженера-хіміка Йосафата Великого та вчительки гімназії Євгенії Богатюк. У 1973—1978 роках вивчала хімію у Трітенському коледжі, а потім — математику в Іллінойському університеті (США). У 1979—1983 роках навчалася на медичному факультеті цього ж університету і здобула диплом лікаря. Згодом пройшла однорічне стажування у центральному лютеранському шпиталі в Чикаго та трирічну спеціалізацію з дерматології при Іллінойському університеті. У 1987 році отримала сертифікат Американської асоціації дерматологів. Деякий час працювала клінічним інструктором Іллінойського університету, асистентом медичного центру Університету Лойоли, консультантом при Ріверредському та Гайнському шпиталях та ординатором у шпиталі Мак-Ніл. Підготувала понад 20 наукових доповідей на лікарські конференції, з них дві — на з'їзди УЛТПА про дерматологічні вияви СНІДу (1989) та найновіші препарати в дерматології (1989). Під час навчання одержала низку наукових відзнак і грамот. Член УЛТПА (в 1987—1988 роках була секретарем відділу товариства в Чикаго) та багатьох інших медичних товариств. Авторка 14 наукових публікацій, 13 презентацій та 6 рефератів у галузі дерматології.

Вигінна Патриція — лікар-дерматолог у м. Парк Рідж (штат Іллінойс, США). Народилась у США. Закінчила медичний факультет Університету Раш у Чикаго. Деякий час обіймала посаду асистента на кафедрі шкірних хво-

роб Медичного центру Університету Раш, згодом стала займатися приватною практикою, і сьогодні працює в дермато-косметологічному центрі в місті Парк Рідж. Загальний медичний стаж — понад 30 років.

Воробець Софія-Марія — лікар-дерматолог у м. Чикаго (США). Народилася 19 жовтня 1949 року в Нью-Йорку. 1973 року закінчила медичний факультет Іллінойського університету в Чикаго. 1974—1977 — резидентура з дерматології при медичному центрі цього ж університету. 1977—1988 — асистент, згодом доцент кафедри дерматології медколеджу Іллінойського університету. 1989—1992 — доцент медичного факультету Університету медицини і стоматології штату Нью-Джерсі. 1993—1999 — асистент, згодом доцент кафедри дерматології медичного факультету Рочестерського університету (штат Нью-Йорк), з 1999 року — доцент кафедри дерматології Іллінойського університету. З 2005-го — завідувач клініки алергійних хвороб шкіри при відділенні дерматології медичного центру цього ж університету. Досліджує ефективність ретиноїдних, протигрибкових препаратів та аналогів вітаміну D, патогенез і лікування шкірної Т-клітинної лімфоми й контактного дерматиту. Член професійних медичних товариств, авторка 26 розділів у монографіях з дерматології, 33 статей, численних презентацій і виступів на наукових конференціях. У рамках співпраці з Українською асоціацією лікарів-дерматовенерологів і косметологів (УАЛДВК) відвідувала Україну, підготувала статтю «Навчання дерматологів у Північній Америці» до фахового журналу асоціації, а також допомагала у складанні комп'ютерних тестів для сертифікації українських дерматологів.

Гикава-Євич Іня-Ірена — лікар-дерматолог у м. Г'юстон (штат Техас, США). Народилася 29 вересня 1946 року в Мюнхені (Німеччина) в сім'ї Михайла Гикавого і Наталії Левицької. У 1949 році емігрувала до США, здобула середню освіту в Чикаго, а в 1968 році закінчила Іллінойський університет. Згодом вивчала фізіологію в Колумбійському університеті в Нью-Йорку, 1973 року захистила дисертацію «Вплив стероїдних гормонів *in vitro* на ізольовані клітини гранульоматозної тканини» та здобула диплом доктора філософії. У 1977—1981 роках навчалася на медичному факультеті Тулейнського університету (м. Новий Орлеан, США), а після закінчення інтернатури і резидентури з дерматології (1981—1987) в Армійському річковому медичному центрі в Г'юстоні стала лікарем-дерматологом Жіночого армійського шпиталю в Г'юстоні. У 1982—1984 роках — проходила службу

військовим лікарем у штаті Південна Кароліна (США). Співпрацює з кафедрою дерматології і венерології НМУ ім. О.О. Богомольця. Під час перебування в Києві у 1990 і 2003 роках ознайомилася з навчально-науковою роботою кафедри (завідувач — професор В.Г. Коляденко). Сприяла участі професора В.Г. Коляденка і кандидата медичних наук В.М. Короля в роботі Міжнародного конгресу дерматовенерологів у Нью-Йорку 1992 року. Відбулася цікава зустріч з президентом конгресу професором Стефаном Кацом, який входить до редакційної колегії «Українського журналу дерматології, венерології, косметології».

Після виходу на пенсію живе у м. Спрінгфілді (штат Вірджинія). Авторка кількох наукових праць у галузі фізіології та дерматології. Член УЛТПА, різних американських медичних товариств.

Гординська-Крамарчук Марія — лікар-дерматолог у м. Мінеаполіс (штат Мінесота, США). Народилася 10 січня 1951 року в м. Ботіно (штат Північна Дакота, США) в сім'ї відомого українського лікаря Богдана Гординського та Ірини Тисовської. Середню школу закінчила в м. Дрейку (Північна Дакота), навчалась у Фордгемському університеті в Нью-Йорку, в 1972 році здобула ступінь бакалавра з біології. Згодом навчалася на медичному факультеті університету в м. Гренд-Форксі (Північна Дакота) і в 1976 році отримала диплом лікаря. Спеціалізацію з дерматології пройшла в медичному центрі Мінесотського університету в м. Мінеаполісі. Маючи диплом спеціаліста Американської асоціації дерматологів, з 1984 року почала займатися науковою роботою в галузі дерматології і стала доцентом медичного факультету Мінесотського університету. Має 54 гранти на свої наукові дослідження, є авторкою 36 наукових статей і 48 рефератів у галузі дерматології. Нині завідує кафедрою шкірних хвороб Мінесотського університету. Часто виступає з доповідями на лікарських конференціях, член УЛТПА (відділ у штаті Мінесота) і багатьох медичних товариств США.

Гординський Богдан-Зеновій — лікар-терапевт і дерматолог у м. Майноті (штат Північна Дакота, США). Народився 19 лютого 1911 року в Коломиї у родині Ярослава Гординського та Олени Бирчак. Народну школу і гімназію закінчив у Львові, де в 1922 році склав іспит зрілості. У 1935-му закінчив медичний факультет Львівського університету імені Яна Казимира, а в 1938-му здобув докторат з медицини, захистивши наукову працю з дерматології. Автор статті «Зв'язування комплекменту при грибкових хворобах». Спеціалізувався в галузі внутрішніх хвороб у Львові та Берліні, 1938 року виїхав до Від-

ня, де продовжив спеціалізацію у професора Епінгера. Напередодні Другої світової війни повернувся до Львова і почав працювати асистентом професора М. Панчишина у клініці внутрішніх хвороб. Коли після смерті професора М. Панчишина в 1943 році доктор Карл Шульце став керівником клініки внутрішніх хвороб, доктор Гординський залишився асистентом клініки. У 1944 році переїхав з родиною до Відня, де працював терапевтом у клініці професора Епінгера. Після війни керував відділом внутрішньої медицини центрального шпиталю для переміщених осіб у Зальцбургу (Австрія). У грудні 1947 року емігрував з родиною до США і оселився у Ньюарку (штат Нью-Джерсі). Після шпитальної практики в лікарні Сент-Джеймса отримав сертифікат на медичну практику в штаті Нью-Йорк. У 1949 році доктор Гординський переселився з родиною до штату Північна Дакота, де пройшов однорічну медичну спеціалізацію в м. Ботіно і відкрив там приватну лікарську практику, якою займався до 1944 року. Згодом продовжив її у містечку Дрейк, де допомагав пацієнтам з усієї Північної Дакоти, а також з багатьох інших штатів та сусідньої Канади. Після проходження курсів підвищення кваліфікації став членом Медичної асоціації Північної Дакоти, Американської медичної асоціації (АМА), УЛТПА. З 1942 року був дійсним членом Наукового товариства імені Шевченка (НТШ) у Львові, входив до Американської академії сімейних лікарів, Американського товариства алергологів та інших медичних і наукових товариств. Був головним лікарем шпиталю Св. Алойзія в м. Гарвеї (штат Північна Дакота). Працював лікарем до кінця свого життя і помер у лікарні Св. Йосифа в м. Майноті 20 квітня 1995 року. Похований у м. Дрейку.

Грандо Сергій — лікар-дерматолог у м. Девісі (штат Каліфорнія, США). Народився 14 лютого 1957 року в Києві. 1974–1980 — навчання на лікувальному факультеті Київського медичного інституту, після закінчення якого вступив до аспірантури при кафедрі дерматовенерології Київського державного інституту вдосконалення лікарів. Розпочав наукову роботу під керівництвом професора Б.Т. Глухенького. У 1984 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Калікреїн-кінінова система та інгібітори протеїнази при atopічному дерматиті», працював викладачем кафедри дерматології і створив на її клінічній базі відділ імунодерматології та екстракорпоральної детоксикації, застосовував нові методи лікування тяжких форм аутоімунних міхурникових дерматозів. У 1989 році захистив докторську дисертацію на тему «Вульгарний міхурник і бульозний пемфігоїд: імунопатогенез

та індивідуалізована терапія хворих». У травні 1991 року переїхав до м. Мінеаполіса (штат Мінесота, США), де до 1996-го обіймав посаду доцента кафедри дерматології Мінесотського університету. З 1996 року — професор кафедри дерматології Університету штату Каліфорнія в м. Девісі. Досліджує рецептори до ацетилхоліну в клітинах шкіри (відкрив два нових рецептори — альфа-9-нікотинівий та анексин-31/пемфаксин), нові методи лікування міхурника. Крім того, клонував нові молекули SLURP-1 і SLURP-2, що стало новим напрямом у профілактиці та лікуванні раку. Член Американської академії дерматології, заступник голови Дерматологічної асоціації Каліфорнії, почесний член Бельгійського товариства дерматологів та венерологів, член УАЛДВК. Автор 275 наукових праць, серед яких 9 монографій. Нагороджений Республіканською партією США та Національним комітетом Конгресу золотою медаллю імені Рональда Рейгана. Брав активну участь у проведенні всеукраїнських з'їздів дерматовенерологів України. Співпрацює з професорами Б.Т. Глухеньким і В.Г. Коляденком, який був офіційним опонентом його докторської дисертації.

Дурделло Євген — лікар-дерматовенеролог у м. Празі (Чехія). Народився 8 травня 1896 року в селі Вільшаниці Товмацького повіту на Станіславщині (нині Івано-Франківська область) у родині священика Михайла Дурделла. Закінчив гімназію у Станіславі, згодом навчався на медичному факультеті Карлового університету в Празі. Після навчання проходив лікарську практику в Празі, спеціалізувався в дерматологічній клініці Празького університету під керівництвом професора Шамбергера. Потім повернувся до Львова, де розпочав приватну практику як лікар-дерматолог, працював дерматологом-венерологом у «Народній лічниці». Член Українського лікарського товариства (УЛТ) з 1929 року, багато зробив для профілактики і лікування шкірно-венеричних хвороб на Галичині. Автор книги «Венеричні недуги в чоловіків», статті «Urethritis non gonorrhoeica». Брав активну участь у з'їздах українських лікарів і природників у Львові, у роботі венерологічної секції УЛТ, був членом керівництва кооперативу «Лікарська самопоміч». У 1935 році захворів на тяжку легеневу недугу, кілька разів виїздив за кордон на лікування. Помер передчасно 29 квітня 1938 року в клініці «Шаріте» в Берліні, перепохований на Янівському кладовищі у Львові.

Кигичак Юрій (старший) — лікар-дерматолог приватної практики у м. Мілберні (штат Нью-Джерсі, США). У 1970 році закінчив Університет медицини і стоматології штату Нью-Джерсі, спе-

ціалізувався з дерматології. Загальний медичний стаж до виходу на пенсію — понад 41 рік. Автор наукових статей про пітиріаз, пігментацію шкіри, зумовлену міноцикліном, інфекційні ускладнення бешихи, епідермолітичний гіперкератоз та його лікування «Етретинамом», атипову псевдопорфірію, бацилярний ангіоматоз при СНІДі, коросту новонароджених та фотобіологію псоріазу.

Козакевич Роман — лікар сімейної медицини і дерматолог у м. Чикаго (США). Народився 1 травня 1909 року на Івано-Франківщині в сім'ї Олександра Козакевича (лікаря і громадського діяча, голови Українського гігієнічного товариства в Коломиї) і Теклі Устиянович. Після закінчення Української гімназії в Коломиї вивчав медицину на медичному факультеті Львівського університету (1927—1933). Шпитальну практику пройшов у Львові, а в 1936—1939 роках спеціалізувався з дерматології у Варшавському університеті. У 1939 році отримав диплом лікаря, працював асистент-ад'юнктом дерматологічної клініки у Варшаві (1939—1943). Наприкінці Другої світової війни виїхав на Захід, де в 1947—1949 роках був лікарем і директором лікарні для переміщених осіб у Гамбурзі (Німеччина). Згодом емігрував до США, в 1950—1952 роках пройшов інтернатуру в лікарні Св. Марії у Чикаго і після складання медичних іспитів займався приватною лікарською практикою. У 1983 році виїшов на пенсію і переїхав до Флориди.

Комлік Сергій — лікар-дерматовенеролог у Боснії, Німеччині та США. Народився 8 листопада 1883 року в селі Буди поблизу Полтави у селянській родині. Гімназію закінчив у Полтаві, а в 1915-му — закінчив медичний факультет Харківського університету. У 1919 році виїхав до Югославії, пройшов спеціалізацію зі шкірних та венеричних недуг і працював лікарем-спеціалістом, головним консультантом у відділі народного здоров'я в м. Травніку (Боснія). Наприкінці Другої світової війни виїхав до Німеччини, де певний час працював в університетській шкірно-венерологічній клініці в м. Єні, в амбулаторії венеричних і шкірних недуг шпиталю для переміщених осіб в м. Швайнфурті, згодом (до 1946 року) — в Ашафенбурзі. У 1948 році опублікував наукову працю німецькою мовою «Експериментальні дослідження в ділянці сироваткової діагностики сифілісу за допомогою методики зв'язування комплекменту і флокуляції». Брав участь в українському громадському житті. Восени 1948 року емігрував до США, свої заощадження залишив хворим на туберкульоз землякам у Німеччині. Оселився у Нью-Йорку, де помер 1 листопада 1954 року.

Кунинець Родіон — лікар-дерматолог у м. Баррі (провінція Онтаріо, Канада). У 1977 ро-

ці закінчив медичний факультет Торонтського університету, в 1978-му отримав сертифікат лікаря приватної практики, а 1982-го закінчив спеціалізацію з дерматології. Працює у Вікторіанському шпиталі в м. Баррі, а також консультує у шпиталях Гуронія та Пенетангвішин (провінція Онтаріо). Загальний медичний стаж — понад 33 роки. Автор наукових статей про лікування бляшкового псоріазу воклоспорином, ефективність устекінумабу (препарату моноклональних антитіл) при псоріатичному артриті, застосування ретиноїдних препаратів і системної антибіотикотерапії при акне, лікування фунгоїдного мікозу на тлі лімфому Ходжкіна, а також саркоми Капоші у хворих із пересаженою ниркою.

Лапичак Тома — лікар-терапевт і дерматолог у м. Чикаго. Народився 17 жовтня 1914 року в містечку Нижанковичі (нині Львівщина) у родині незаможного кравця. Після закінчення Перемиської гімназії в 1932 році спочатку мав намір вивчати журналістику у Варшаві, але згодом став студентом медичного факультету Краківського університету. Після отримання лікарського диплому в 1938 році практикував в університетській клініці Кракова. У вересні 1939 року на деякий час приїхав у рідні краї, а потім повернувся до Польщі, де працював лікарем у туберкульозній лікарні в м. Криниці. У 1941-му повернувся до Львова, відкрив приватну практику і працював у шпиталі «Каси хворих». Наприкінці 1944 року потрапив до Відня, працював і спеціалізувався з дерматології в університетській клініці професора Фукса. У 1949 році емігрував з родиною до США. Спочатку зупинився в Нью-Йорку, потім у м. Сент-Полі (штат Мінесота), а тоді оселився в Чикаго. Тут підтвердив свій диплом лікаря і відкрив приватну практику в українській частині міста. З січня 1962 року до квітня 1966-го був редактором медичного журналу «Лікарський вісник» (друкований орган УЛТПА). Помер 2 квітня 1975 року в Чикаго.

Лисяк Роман — лікар-дерматолог у Нью-Йорку. Народився 19 грудня 1909 року в селі Ягольниці Чортківського повіту на Тернопільщині. У 1928-му закінчив Снятинську гімназію. Навчався на медичному факультеті Краківського університету (1929—1935), а лікарський диплом отримав у Познанському університеті 1936 року. Проходив спеціалізацію з дерматології спочатку в Познані, а потім у Львові у клініці професора Ленартовича. У 1939 році став асистентом клініки медичного інституту. За німецької окупації був старшим асистентом цієї клініки аж до виїзду в еміграцію 1961 року до США. Кілька років працював у шпиталі Белев'ю у Нью-Йорку, а потім лікарем-психіатром. У США доктор Лисяк

вивчав етіологію дерматитів, розробляв методи лікування псоріазу та лишая. Автор наукових статей «Лікування простого герпесу хініном», «Роль йоду, не зв'язаного з тироксином, у лікуванні простого герпесу» та «Герпетиформний дерматит Дюрінга у світлі нових досліджень», а також доповідей «Багатоформна ексудативна еритема» та «Роль йоду, зв'язаного з білками, при ідіопатичній багатоформній еритемі» на медичних конференціях у США. У 1961 році виступив з доповіддю про лікування герпесу хініном на Світовому конгресі української вільної науки (Нью-Йорк, 17–19 березня 1961 року). Належав до кількох американських наукових товариств, звичайний член НТШ у США (з початку 1950-х), член Українського інституту Америки в Нью-Йорку та УЛТПА. Помер 5 вересня 1984 року в Нью-Йорку. 18 травня 1986 року в Українському інституті в Нью-Йорку відбувся вечір вшанування пам'яті лікаря і мецената.

Літепло Роман — лікар-дерматолог у м. Бронксі біля Нью-Йорка (США). Народився 16 травня 1947 року в Нью-Йорку. У 1972 році закінчив медичний факультет Нью-Йоркського університету, проходив резидентуру із внутрішніх хвороб в Університеті штату Нью-Йорк у м. Баффало і отримав сертифікат спеціаліста (1975). Закінчив однорічну спеціалізацію з імунології, отримав сертифікат Американської ради дерматологів і став клінічним асистентом Медичного коледжу імені А. Ейнштейна в Нью-Йорку (1978), де викладав дерматологію для студентів та лікарів-інтернів, одночасно працював лікарем шкірних хвороб у Медичному центрі Монтефіоре в м. Бронксі. У 1986 році викладацьку роботу змінив на приватну практику, якою займається й досі — очолює дерматологічну клініку в м. Бронксі, що спеціалізується в галузі лікування шкірних виявів колагенозів, раку шкіри, псоріазу та екземи. Крім того, доктор Літепло проводить малоінвазивні хірургічні операції, переважно з приводу раку шкіри. Член Американської академії дерматології, Асоціації шкірних лікарів та хірургів-дерматологів штату Нью-Йорк і Об'єднання міських дерматологів Нью-Йорка, довголітній член УЛТПА і член управи відділу УЛТПА в Нью-Йорку. З 2006-го — звичайний член НТШ у США, на конференціях якого виступав із доповідями. Автор розділу «Короста та інші шкірні інфекції» у підручнику «Сучасні методи лікування в дерматології» (ред.: Т. Провост, 1998).

Люшняк Борис — військовий лікар-епідеміолог і дерматолог у м. Бетезда (штат Мериленд, США). Народився 19 червня 1959 року в Чикаго. У 1981 році здобув ступінь бакалавра медичних

наук у Північно-західному університеті (Чикаго), а в 1983-му — диплом лікаря. З 1984 року має ступінь магістра з охорони здоров'я у Гарвардському університеті (США). У 1985–1987 роках проходив резидентуру з сімейної медицини у шпиталі Св. Йозефа в Чикаго, а згодом пройшов спеціалізацію з дерматології в університеті м. Цинцинаті (штат Огайо). З 1983 року працює в системі Державної служби охорони здоров'я США: у 1988 році став старшим офіцером (у ранзі лейтенанта) Служби епідеміологічної розвідки США і членом медичного штабу в Центрі з контролю та профілактики хвороб (м. Цинцинаті) при Національному інституті здоров'я та професійної патології США. На цій посаді побував у спеціальних відрядженнях у Косово, на острові Св. Хреста, у Росії та Бангладеш, де проводив експертизу в галузі медичної епідеміології та лікування професійних хвороб шкіри. Крім того, займався низкою добровільних місій в Україні. Після терористичного нападу на США в 2001 році доктор Люшняк увійшов до робочої групи з подолання наслідків поширення вірусу сибірської виразки в околицях Вашингтона. У 1993–2004 роках очолював відділ професійних захворювань шкіри у Центрі з контролю та профілактики хвороб. З 2004-го — штатний дерматолог Національного медичного центру Військово-морських сил США (м. Бетезда, штат Мериленд). У 2006 році присвоєно ранг нижчого (однорівневого) контр-адмірала медслужби США, призначено помічником головного лікаря Державної служби охорони здоров'я США. У 2010 році підвищено до рангу вищого (дворівневого) контр-адмірала і призначено заступником головного хірурга Державної служби охорони здоров'я США. З 2009-го — ад'юнкт-професор дерматології Медичного університету Збройних сил США. Дійсний член НТШ у США (2009), член АМА, Американської академії дерматології, Американської асоціації дерматологів, Американського товариства контактного дерматиту, Асоціації військових хірургів США, УЛТПА.

Медвідський Володимир — лікар-дерматолог у м. Торонто (Канада). Народився 1 вересня 1941 року в Україні в сім'ї Костянтина Медвідського і Наталії Лебедович. До Канади емігрував із батьками 1949-го. Середню освіту здобув у Торонто в коледжі Св. Михаїла, ступінь бакалавра отримав у 1963 році в Університеті Західного Онтаріо. Вивчав медицину, диплом лікаря одержав 1967 року. Спеціалізувався зі шкірних недуг у Торонтському університеті, 1972-го здобув ступінь спеціаліста з дерматології і венерології. Викладач медичного факультету цього університету і завідувач відділу шпиталю Святого Михаїла. З

1973 року розпочав приватну клінічну практику. Член УЛТПА та інших професійних медичних товариств. Автор кількох наукових публікацій, численних презентацій і доповідей на конференціях у Канаді та Україні. Ініціатор і керівник програм медичної допомоги Україні. Зустрічався й обговорював ці питання із завідувачем кафедри дерматології та венерології НМУ ім. О.О. Богомольця професором В.Г. Коляденком.

Ничай Степан-Юрій — лікар-дерматолог у Джерсі-Сіті (США). Народився 1961 року в Джерсі-Сіті (штат Нью-Джерсі) в родині Степана та Ірини Нечаїв. Середню освіту здобув у м. Байон (штат Нью-Джерсі). Бакалаврат закінчив з відзнакою в Університеті штату Нью-Йорк. Навчався на медичному факультеті Луїзіанського університету (США) і в 1986 році одержав диплом лікаря. Проїшов однорічну інтернатуру з внутрішніх хвороб у медичному центрі Sedar Лос-Анджелеса. З 1987 року — асистент координатора досліджень Науково-дослідного дерматологічного центру в м. Санта-Моніці (штат Каліфорнія). Резидентуру з дерматології та стоматології пройшов на медичному факультеті університету в Нью-Джерсі. Після складання іспитів має дозвіл на медичну практику, пройшов однорічну спеціалізацію зі шкірної патології та розпочав дворічну програму підвищення кваліфікації в Університеті штату Вісконсин (м. Медісон). Має відзнаку Товариства Alpha-Omega-Alpha та Асоціації визначних лікарів США. Член Асоціації науково-дослідної дерматології і Товариства наукових досліджень Sigma X.

Онуферко Володимир — лікар-дерматолог та анестезіолог у м. Ньюарку (США). Народився 7 травня 1909 року в Тернополі у родині директора місцевої школи. Після закінчення Тернопільської гімназії вивчав медицину в Краківському університеті, який закінчив 1933 року. Спеціалізувався з дерматології, пройшов військову службу у Варшаві. Після Другої світової війни переїхав до Мюнхена, де працював в Українській суспільно-харитативній службі. У 1949 році емігрував до США, спочатку працював у лікарні Св. Джеймса у Ньюарку (штат Нью-Джерсі), а після складання медичних іспитів пройшов спеціалізацію з анестезіології. У цій галузі працював до 1989 року, коли вийшов на пенсію. Член УЛТПА та кількох американських медичних асоціацій. Помер 6 жовтня 1991 року.

Ортинський Іван-Хризостом — лікар-дерматолог і патологоанатом у м. Празі (Чехія). Народився 11 лютого 1897 року місті Самбір (нині Львівщина). Середню освіту здобув у Самбірській гімназії, далі навчався у Відні. Після розпаду Австро-Угорщини продовжив навчання на

медичному факультеті Празького університету, який закінчив 1922 року. Працював асистентом кафедри патологічної анатомії цього університету. У 1928 році переселився до Польщі, а згодом перейшов на роботу до клініки шкірних та венеричних хвороб професора Ленартовича у Львові, потім до клініки інфекційних хвороб професора Вайгля (відділ плямистого тифу). У 1930 році повернувся до Праги і з 1934-го займався приватною практикою, лікував шкірні та венеричні хвороби. Був активним членом Спільноти українських лікарів у Чехословаччині та УЛТ. Автор наукових праць у друкованих виданнях цих товариств, зокрема «Розацеа та деякі захворювання кровообігу шкіри обличчя», «Dermatitis herpetiformis Duhring». У 1950-х роках захворів на розсіяний склероз і останні кілька десятиліть життя був прикутий до ліжка. Помер 6 березня 1968 року, похований у родинній гробниці Горникевичів у м. Сольбад-Галі біля Інсбрука (Австрія).

Пелачик Іван — лікар-дерматолог приватної практики у м. Порт-Гуроні (штат Мічиган, США). Народився 1952 року в США. Закінчив медичний факультет Мічиганського університету (1978). У 1979 році пройшов інтернатуру в шпиталі імені Генрі Форда в м. Детройті (штат Мічиган), а в 1983-му — спеціалізацію у Клівлендському клінічному центрі (штат Огайо). Автор наукових статей про шкірні гранульоматозні ураження у хворих з атаксією-телеангіектазією, ксантому долонь, трихоматриком, іхтіозоподібний саркоїдоз, акральну меланому, хризіоз, ювенільну апоневротичну фіброму, імунологічні маркери СЧВ та гістіоцитоз Х.

Сабатович Олег — лікар-дерматолог у м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія). Народився 10 липня 1952 року в м. Бібрці на Львівщині у родині Йосипа і Ольги Сабатовичів. Закінчив Львівський медичний інститут (1977) та емігрував до Гондурасу. В 1978 році пройшов резидентуру при Національному університеті Гондурасу в м. Тегусігальпі. У 1978—1987 роках працював у гондураських державних і приватних шпиталях, займався приватною практикою. У 1988 році виграв міжнародний конкурс і був прийнятий на трирічну спеціалізацію з дерматології при Федеральному університеті в м. Ріо-де-Жанейро. Працює над науковою темою «СНІД і псоріаз». З 1987 року — член УЛТПА.

Сахно Ярослав — лікар-дерматолог у штаті Нью-Йорк. Народився 29 травня 1904 року у с. Лагодів Перемишлянського повіту (нині Львівщина) в родині священика. Закінчив Українську академічну гімназію у Львові (1922), згодом вивчав медицину в Українському (таємно-

му) університеті у Львові. Належав до української студентської організації «Медична громада», був її головою (1927–1928). У 1929 році здобув диплом лікаря. Після захисту диплому був асистентом професора Ленартовича і спеціалізувався з лікування шкірних та венеричних хвороб. Восени 1930-го відкрив приватну практику в Перемишлянах, згодом очолив повітовий шпиталь. Улітку 1944 року емігрував до Німеччини, де працював лікарем у Тюрингії, а потім у Північній Баварії. 1946–1947 роки — табірний лікар у м. Ляндсгут. Написав три наукові праці про тиф та менінгіт і опублікував їх у німецьких медичних часописах. У 1949 році виїхав до Нью-Йорка, де спочатку працював у шведському шпиталі Брукліна, а потім лікарем у коледжі Плесбурга (штат Нью-Йорк). З 1952 року займався приватною лікарською практикою у м. Вест-Лойден, а згодом у м. Ромі. Помер після тяжкої операції 6 квітня 1964 року.

Семчишин Наталія-Леся — лікар-дерматолог приватної практики в м. Сент-Луїсі (штат Міссурі, США). Народилася 1968 року в США. Закінчила медичний коледж Колумбійського університету в Нью-Йорку (1995). Проходила резидентуру на медичному факультеті Університету імені Дж. Вашингтона в Сент-Луїсі, а також спеціалізацію в Центрі лазерної хірургії шкіри в м. Сакраменто (штат Каліфорнія, США). Авторка наукових статей про локалізовані дискератозні бляшки з міліями, зумовлені прийомом сорафенібу, апаратні методи омолодження та регенерації шкіри обличчя, вплив лазерного опромінення на активність ботулотоксину та лікування періоральних зморшок введенням ботулотоксину А.

Смик Роман-Петро — лікар-терапевт і дерматовенеролог у м. Коул-Сіті (штат Іллінойс, США). Народився 3 жовтня 1918 року в с. Жовчів на Івано-Франківщині у сім'ї священика Петра Смика і Ростислави Кузель. Середню освіту здобув в Українській державній гімназії у Станіславі, де в 1937 році склав іспит зрілості. Навчався на медичному факультеті Краківського університету (1937–1939), а диплом лікаря здобув у Берлінському університеті (1945), де й захистив докторську дисертацію «Українська народна медицина». Згодом спеціалізувався з венеричних і шкірних хвороб в Ерлянгенському університеті (Німеччина), працював лікарем і директором шпиталю для переміщених осіб в Ансбаху, був медичним офіцером міжнародної служби допомоги ІРО у Баварії. Автор підручника «Венеричні хвороби», виданого в Німеччині. У 1950 році емігрував до США, де пройшов інтернатуру в штаті Нью-Йорк. Склавав медичний іспит у Чикаго (1953), працював спочатку лікарем у Брейвуді,

а потім протягом 36 років займався приватною практикою в Коул-Сіті як сімейний лікар. Належав до кількох американських медичних товариств, почесний член УЛТПА. У 1990 році брав участь у Конгресі Світової федерації УЛТ у Києві та Львові. Помер 25 грудня 2007 року, похований у Чикаго.

Турянський Юрій — військовий лікар-дерматолог в м. Бетезді (штат Мериленд, США). Народився 21 лютого 1959 року в м. Ляндштулі (Німеччина) у сім'ї військових зі США. У 1985 році закінчив Медичний університет Збройних сил США в м. Бетезді. 1985–1986 — інтернатура в Армійському медичному центрі в м. Такомі (штат Вашингтон). 1986–1988 — завідувач поліклініки та відділення невідкладної допомоги у Військовому госпіталі імені Уолсона (м. Форт-Дікс, штат Нью-Джерсі). 1988–1991 — резидентура з дерматології в Армійському медичному центрі імені Уолтера Ріда в м. Вашингтоні. 1991–1992 — завідувач відділу дерматології Військового госпіталю імені Рейнольдса (м. Форт-Сіл, штат Оклахома). 1993–1998 — асистент відділу клінічної дерматології Медичного університету Збройних сил США, 1998–2009 — доцент, з 2009 року є професором дерматології цього ж університету. 1997–2002 — помічник шефа дерматологічної служби Армійського медичного центру імені Уолтера Ріда у Вашингтоні. Має нагороди та відзнаки за військово-медичну службу, член АМА та Американської академії дерматології (з 1982 року), УЛТПА (секретар відділу у Вашингтоні/Балтиморі з 1995 року), Дерматологічної фундації США (з 1997-го), Американського товариства дерматологів (з 1999 року), Клубу Військово-морських сил США (з 2001 року, член Президії Клубу з 2007-го), Асоціації професорів дерматології США (з 2003 року), пожиттєвий член Асоціації військових дерматологів США. Постійно виступає з лекціями та презентаціями на профільних конференціях у США, також відвідував Україну в рамках співпраці з УАЛДВК. Автор наукових статей про шкірні вияви ВІЛ/СНІДу, анетодерму, лускоподібну клітинну карциному анального каналу, порокератоз, гангренозну піодерму, остеому шкіри, шкірний онхоцеркоз, шкірний кокцидіомікоз та інші нозології.

Штокалко Зеновій — лікар-онколог і дерматолог у Нью-Йорку. Народився 25 травня 1920 року в с. Калане на Тернопільщині у сім'ї священика Павла Штокалка. Середню освіту здобув в Українській гімназії в Бережанах. Навчався у Львівському медичному інституті, а потім виїхав до Німеччини і в 1950 році здобув диплом лікаря в Мюнхенському університеті, захистив

дисертацію про біохімію карциногенезу (1951). У 1952 році емігрував до США, де пройшов інтернатуру в Нью-Йорку. Після складання медичного іспиту працював у шпиталі «Метрополітан», займався приватною лікарською практикою в дільниці Грін-Пойнт у Брукліні. Помер після тяжкої недуги 28 червня 1968 року, похований на українському кладовищі в Баунд-Бруку (штат Нью-Джерсі).

Юзич Лідія-Олександра — лікар-дерматолог приватної практики у м. Троя (штат Мічиган, США). Народилась у 1972 році в США. Закінчила медичний факультет Університету Вейн Стейт у м. Детройті (1997), пройшла резидентуру в шпиталі імені Генрі Форда (там само) і спеціалізувалася з дерматології. Авторка наукових статей про пустулярний дерматит, зумовлений бактерією *Dermatophilus congolensis*, випадок еритематозних вузлів на обличчі при карциномі Меркеля та лікування субепідермальних кальцифікованих вузлів.

Яворська Христина — лікар-дерматолог у м. Клівленді (штат Огайо, США). Народилася в 1956 році у США. У 1982 році закінчила медичний факультет Іллінойського університету (Чикаго), у 1987-му — резидентуру в Клівлендському клінічному центрі, а в 1988-му пройшла спе-

ціалізацію в медичному центрі Пенсильванського університету (м. Філадельфія). Працює дерматологом у Клівлендському центрі патології шкіри, а також приватно практикує в дерматологічному центрі в м. Бічвуд (штат Огайо). Авторка наукових статей про сімейну іхтіозоподібну кератодерму, ліпідизовані дерматофіброми, доброякісні лімфангіоматозні папули шкіри, інтерстиційний гранульоматозний дерматит на тлі вживання сої, лікування лімфоматоїдного папульозу метотрексатом, гранулярний паракератоз у дітей та імунопатологію волосяних фолікулів у людини.

Викладені факти свідчать про те, що українські лікарі-дерматовенерологи діаспори — кваліфіковані фахівці, які завжди на передовій професійного та суспільно-політичного життя. Це люди, які займають активну громадянську позицію та ідентифікують себе з українським народом, з яким перебували і перебувають в нерозривному зв'язку. Внесок цих спеціалістів в українську та світову дерматологію і венерологію підтверджується їхніми науковими досягненнями та практичними здобутками в цій важливій галузі медицини, якій вони присвятили свій професійний і життєвий шлях.

Список літератури

1. Гуцалюк Л. Зиновій Штокалко // Лікарський вісник.— 1969.— Ч. 52—53.— С. 69—70.
2. Д-р Володимир Онуферко // Лікарський вісник.— 1992.— Ч. 127.— С. 61.
3. Д-р Ярослав Сахно // Лікарський вісник.— 1965.— Ч. 37.— С. 53—55.
4. Енциклопедія українознавства / За ред. В. Кубійовича.— Т. 10.— Львів, 2000.— С. 3898.
5. Макаревич І. Д-р Сергій Комлік // Лікарський вісник.— 1954.— Ч. 2.— С. 41—42.
6. Марунчак М. Біографічний довідник до історії українців Канади.— Вінніпег, 1986.— С. 424.
7. Матеріали до історії української медицини. Т. 1 / За ред. В. Плюща.— Нью-Йорк; Мюнхен: УЛТПА, 1975.— С. 243, 245, 247—248.
8. Праці Наукового товариства ім. Шевченка.— Т. XXVI (Лікарський збірник, т. XVIII).— Львів, 2010.— С. 32, 208, 233, 237, 253, 470, 586.
9. Пундій П. Українські лікарі. Кн. 1.— Львів; Чикаго: НТШ, УЛТПА, 1994.— С. 62—63, 81—82, 119—120, 128—129, 166—167, 168—169, 209—210.
10. Пундій П. Українські лікарі. Кн. 2.— Львів; Чикаго: НТШ, УЛТПА, 1996.— С. 43, 45, 63, 67—69, 142, 147, 188, 209, 245, 264—265, 322.
11. Пундій П. Збірник статей д-ра Т. Лапичака та біографічні нариси про нього // Український медичний архів.— Чикаго: УЛТПА, 1985.— Ч. 7.— 425 с.
12. Пундій П. Заслужене відзначення д-ра Р. Смика // Лікарський вісник.— 1991.— Ч. 126.— С. 53—54.
13. Сениця П. Д-р Богдан-Зеновій Гординський / Світильник істини. Ч. 1.— Торонто; Чикаго, 1973.— С. 278—279.
14. Хроніка Наукового Товариства ім. Шевченка. Ч. 81.— Львів; Нью-Йорк; Торонто; Париж; Сідней, 1996.— С. 45.
15. Щурат С. Д-р Євген Дурделло / Світло і тінь.— Львів, 1938.— Ч. 4—5.— С. 52.
16. Ukrainians in North America (a biographic directory) / Ed. by D.M. Shtohryn.— Champaign (IL), 1975.— P. 107.